

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, földszint.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt, 1/2 évre 6 frt, 1/4 évre 3 frt, 1 óra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr. 1 óra 1 frt 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos petit sor egyszer 8 kr, minden következőnél 6 kr. Bélyegdíj külön 30 kr. Nyiltér sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDATARSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

A proletárok harca.

Arad, július 12.

A vagyontalan proletárság és munkás osztály úgy látszik teljesen a társadalmi rendben s annak törvényein kívül helyezte magát, s egyidejűleg indította meg az élethalál harcot Európában és Amerikában. Egyidejűleg, de nem egyenlő haditerv- és fegyverekkel. Míg Európában a rettegetés útját választották és mind sűrűbben és rendszeresebben üzött orgyilkosságokkal akarják a polgárság és birtokos osztály hatalmas falanxát zavarba hozni s akcióképességétől megfosztani, addig Amerikában a tömeges támadás és a rombolás rendszerével remélik a birtokon belül levő társadalmat megpuhíthatni és engedékenységre szorítani. Európában egyének ellen támad az anarchia és vért ont, Amerikában a vagyont ostromolja, a tőkét károsítja és annak legfontosabb létfeltételét, a forgalmat készül teljesen megbénítani.

Ismeretes a lapok közleményéből, miként támadott az amerikai nagy vasuti sztrájk és mint fejlődött valódi zendüléssé.

A dús gazdag vasuti kocsigyáros, Pullman, akarta munkásai egy részének bérét lejjebb szállítani; a többi sejtette, hogy rájuk is kerül a sor, és csatlakoztak társaik ellenálláshoz, majd az általános vasuti munkás egyesület tette magáévá a sztrájkoló Pullman-isták ügyét, és mivel a megakadt forgalmat a tulajdonosok szegődöttetett idegen munkások-

kal akarták fentartani, megindult az ellenakció amugy amerikaiasan és a dolog természetéhez mért stilszerűséggel: egész vonatoknak hamisan állított váltók által való összezuzatása, vagy teljes gözzel nyitott pályán világgá bocsájtatása; érkező vonatok elé robogó gépek szemközt szalajtása, pályatestek szétrombolása, rak-tárak dülása, fölglyujtása, kifosztogatása... voltak a harc hatékonyabb formái, melyek mellett biztosan eléretett a kettős cél: a forgalmat teljesen megakasztani s lehetőleg sok kárt okozni.

Chicago-t, az Egyesült államok második fő- és világ városát valóságos ostrom alá fogták, azon nem is merész célzattal, hogy kicsehtetik, a mennyiben a bele torkoló vasutak forgalmát lehetetlenné tették. Qdáig fejlődött a veszélyes zendülés, hogy Cleveland köztársasági elnök tultéve magát az amerikai államokat megillető függetlenségen és a közsabadság követelményein, ostromállapot alá vetette a forrongó statust, és idegen katonaságot küldött a veszélyeztetett rend helyreállítására.

Mindezek szokatlan, erőszakos sőt törvénytelen rendszabályok Amerikában, de azért mégis aligha célhoz fognak vezetni. Kaliforniában a sztrájkolók már tegyvert fogtak, míg a legújabb hírek szerint a fő-fővezető, a munka lovagjainak nagy mestere elrendelte az általános sztrájkot, a mi azt jelenti, hogy közel egy millió munkás szünetel mindaddig, míg Pullman nem enged az ő emberei követelésének.

Ezen rendkívüli esetből az az egy máris nyilvánvaló, hogy az amerikai államok munkásai szervezkedve és szoros szövetségben állanak egymással; milliókra menő, csaknem abszolút hatalom alatt álló és vakon engedelmeskedő hadsereg ez, mely vezérének egyetlen parancsszavára kész a szuronynál is félelmesebb hatalommal — az éhséggel is szembe szállani.

A másik tanúság, mely az összes vasuti forgalom beszüntetésének következményéből áll, ma még ismeretlen hatályu. Ki tudná csak megközelítőleg is egy ilyen esély horderejét mérlegelni? A vasutak képezik a mai civilizációnak és kultúrának életereit, s ha ezek funkciója erőszakosan megakasztatik az óriási álladalom egész területén, oly közgazdasági katasztrófák léphetnek annak nyomába, melyekről eddig képzeletet se tudunk magunknak alkotni, s melyek már most is rémes árnyát vetik előre a munkás kéz és a tőke, a proletárság és birtokos osztály között megindult rettenetes harcnak.

Európának és különösen nekünk magyaroknak egyelőre az nyujt némi megnyugvást, hogy egy Océán választ el az Amerikában dúló nagy közgazdasági forradalom szinterétől, s annak tanúságai-ból, annélkül, hogy árát adnók, hasznot huzhatunk. Ehhez némi jogosult káröröm is járul, miután tudjuk, sőt lépten-nyomon fájdalmasan érezzük, hogy Amerika épen Európa ellen kiméletlen közgazdasági harcot folytat, s most megbénultan vonag-

Az „Aradi Közlöny” tárczája.

Iskola elméletileg és gyakorlatilag.

Az „Aradi Közlöny” eredeti tárczája.

Talán elbirtelenkedtem a dolog, mikor a felszólításnak engedve, ezen értekezletre vállalkoztam. En, ki meg csak most léptem be a ma testületbe, melynek igéje: gyakorlat, tapasztalat, haladás és tudás; gyengének érzem magam ahhoz, hogy önöknek valamit előadjak. S mirol másrol irhatnék, mint arról, milyen az iskola képzetben, a távolban, s milyen az a gyakorlatban a közelben.

E téren laikus emberek oly egyszerűnek és könnyűnek találják feladatunkat. Bezzeg másképp itélnének, ha nemcsak megértének, de éreznék is hivatásunk nagyságát és fontosságát.

Légmentesen elzárt intézetem falai között egészen más képet alkottam magamnak az iskoláról. Természetesen minket néket mosolyogva hallgatnak az urak ilyen, másféleképen képzeltem mondásoknál, mivel azt állítják, hogy a mi éltető elemünk ábrándok alkotása és fantáziánk élénk működése. Jól van. Elhiszem önöknek, mert nem vitatkozni szándékozom, de abban mégis Tamás vagyok, hogy önök olyanok találják az iskolát, amilyen fogalmuk volt róla a képezdében. Amit ott tanulunk az csak az irányt adja meg a tanításhoz, inkább önmagunknak hasznára tanuljuk azért, hogy meg tudjuk állani helyünket, s állásunknak megfelelőleg mozogjunk a társadalomban. Különböző teljes lehetetlenség is,

hogy mindazt a képezdében megtanuljuk ami hosszas tapasztalás eredménye.

Eddigi megfigyelésem és törekvésem eredménye, hogy mindenkinek egyénisége és fel-fogása alkotja módszerét. Midőn elvégeztem tanulmányaimat módszerem természetesen a tanult tételek módszere volt. Vizsgák után kimerülve testileg és szellemileg, az első pihenő órák, azt hiszem, hasonlítanak a mákony ittas emberekéhez s ilyenkor megjelenik előttünk egy kép, melyet glóriával vesz körül képzeletünk, s melynek középpontján áll jövendő oathedránk, honnan mi hirdetjük igéinket. Természetesen teljes eredménnyel. Oh Istenem, hisz az intézetben mindent oly szépen, oly simán hallottunk előadni a módszertanban, hogy akadályról szó sem lehet. E szerint az iskola nagy tünik fel előttünk, mint egy szép ködfátyol kép, mely egy ideig szem kápráztató, osábitó, azután lassan tova-tova tünik. De egy mégis megmarad belőle, az édes vissza emlékezés.

Sokat módosítottam elméleti iskolámon helyettesítésem alatt, s midőn osztályomat átvetttem, volt már némi kevés tapasztalatom, mert párhuzamot vontam az elmélet és gyakorlat között. Tanításom elején egy tervzetet készítettem, melyet követni, szigoruan betartani volt szándékom, de meggyőződtem arról, hogy a módszer alkalmazása oly individualis dolog, hogy az mindig befolyásolva van körülmények, a növendékek természet, tehetsége és kedélye által. Ez az amit megtanulni és elképzeini nem lehet csak elsajátítani.

Vegyük p. o. a fegyelmet, mely nélkül a

tanítás eredménytelen marad, emellett még nagy fontossággal bír a jellem fejlesztése. A cél egy, de a kivitel az változik. Ami az egyik gyermeknél eredményre vezet az a másikinál ellenkező vagy közömbös hatásu lehet. A fegyelem fenntartásánál nagy befolyást gyakorol a házi nevelés, ha a gyermek már korán ismeri az engedelmességet. Különböző családi nevelés fontosságának fényes tanúbizonyságát nyújtja Pestalozzi „Anyák könyve” című művében. Mit csináljunk azonban ott hol házi nevelésről szó sem lehet, mert a szülők a megélhetésért való küzdelemben kevésbé, vagy éppen semmit sem gondolhatnak gyermekeik nevelésével. Nálam a mulasztások legnagyobb része azzal lesz igazolva, édes anyám és apám dolgozni van én ügyeltem fel a kisebb testvéreimre.” Egy 6-7 éves gyermek tölti be a gondoskodó nevelő édes anyja szerepét. Itt aztan a módot kell keresni, azaz nekünk kell egy erős alapot le tenni, melyre építhetünk. Ilyen esetben háttérbe szorul az elmélet a gyakorlat mellett.

Most már, figyelembe véve, hogy ahány gyermek, annyi féle természet, könyveket kellene írni e rövidke szörol „fegyelem”.

Második módszer, amelynél oly nagyok az eltérések, az a beszéd és értelem gyakorlat. A beszéd és értelem gyakorlat azért is nagyon korlátlan s a körülményekhez alkalmazkodó, mivel minden gyermek már több vagy kevesebb alappal jó az iskolába. Ismer több féle tárgyat, érez, itél, igaz, hogy mindezt csak saját tapasztalásból, de éppen azt akarjuk elérni, hogy az öntudatos legyen és hogy az egyön-

lik ugyanazon ipusztuális törekvések tultengése alatt, melyekkel a hálátlan gyarmat az Oceánon inneni anyaországokat akarta tönkre tenni.

BELFÖLD.

Gajary Ödön beszámolója.

Sepsi-Szent-Györgyből jelentik, hogy Gajary Ödön választói nagy előkészületeket tesznek képviselőjük fogadására, a ki szombaton, július 21-én érkezik Sepsi-Szentgyörgyre, hogy vasárnap, július 22-én megtartsa beszámolóját.

Magyarország és a bankszabadalom.

— Az „Aradi Közlöny” eredeti levele. —

Budapest, július 13.

Az osztrák-magyar bank által a minap tartott közgyűlésén közölt pontozatokat épp úgy egészen elégtelenségeknek és, hogy a szeptember végén megtartatni szándékolt tárgyalások gyakorlatilag megvitatható anyagánál szolgálhassanak, teljesen használhatlanoknak tartják, mint a bank további javaslatait.

A tárgyalások nélkülözhetlen előfeltétele lenne, hogy a jegybank előbb komolyan diszkutálható javaslatokat dolgozzon ki, melyek a fontos elvi pontokban és az egész finansztechnikai szervezetben tényleges anyagi garanciákat nyújtanak a magyar szabadalom használatáért a magyar állam területén, az irányadó és ellenőrző befolyás Magyarország gazdasági és pénzügyi érdekeinek megóvása végett, függetlenül minden személyes és változásnak kitett tényezőktől, feltétlenül biztosítva marad.

A jegybank fennemlített pontozatai épp ily hiányosak és pénzügytechnikai tekintetben tökéletlenek a valutarendezés ügyére vonatkozólag. Ebben a jegybank eddig megelégszik mindama előnyök használatával, melyek az aranyérték behozatalával háramlanak rá. Különösen ebben hiányzik a bank részéről minden viszonzatszolgáltatás.

Ezenkívül a jegybanknak a pontozatokban foglalt számos követelése más elvi és gyakorlati okokból nem csak elfogadhatlan, hanem egyáltalán még a diskusszióra sem alkalmas.

Először a jegybank éppen azokban a pontokban emel Magyarországra nézve elfogadha-

tetéséget létre lehessen hozni. Itt kezdődnek az eltérések a módszerben és itt van azután a legnagyobb befolyással a tapasztalat és a gyakorlat.

Legnagyobb nehézség a beszéd és értelem gyakorlat tanításánál, melyre semmiféle elmélet meg nem taníthat, leereszkedni minden gyermek felfogási tehetségéhez és gondolat menetéhez. Kazinczy neveléséről szóló művében a tanítót a következőképpen festi: „Az a tanító, a ki a gyermekekkel gyermeki módon tud bánni, a ki gyermekeké lenni nem áll: az a tanító, a ki a gyermekeket úgy tudja tanítani, hogy elfelejtik hogy iskolában vannak, azt vélik, hogy anyjuknak ölkben hevernek, a ki előttük mulattató meséket beszél; az a tanító aki tanítványainak fejüket és sziveiket miveli, a ki őket tanítja és oktatja, a ki őket nyájasan tanítja és oktatja — az, az a tanító kire én iskoláimat bizni óhajtanám.”

Az iskola olyan előttem mint egy-egy kertecske, melynek minden kertésze ambícióval és kitartással működik, hogy minél szebb és erőteljesebb virágokat neveljen s örül neki ha ezen virágok másoknak is illatoznak. En megelégszem azzal a muló szeretettel, a melylyel körül vesznek tanítványaim addig, míg kezem alatt vannak. Szeretem pályámat rózsáival és tövisseivel együtt. Czóliom az iskola által követeve a hasánnak szolgálni, jelszavam, rendíthetetlen kitartás és törekvés.

KERTAY ILMA.

tatlan centralisztikus követeléseket, ahol a magyar állam önálló befolyásának a bank kezelésében is gyakorlatilag kell érvényesülnie.

Másodszor a jegybank követelése mellett eddigelé hiányzik minden azokkal szemben álló ajánlat a bankszabadalomnak rendkívül fokozott értékéért a magyar állam területén. Épp így hiányzik a jegybank által formulázott igények összeségeért az azok értékének megfelelő viszonzatszolgáltatás.

Tekintettel ezekre a rendkívüli érdemleges differenciákra, a jegybanknál figyelembe jövő személyi kérdések egész a jelentéktelenségig eltörpülnek.

A szerelmi kaland vége.

— Egy aradi Don Juan életéből. —

Sokszor hallunk panaszt arról a brutalitásról, a melynek azok a hölgyek vannak kitéve, a kik véletlenül egyedül járnak az utcákon. A toladó gigerlik száma folyton növekedik és minthogy az üldözött hölgyek védelmére a társadalom semmi intézkedést nem tett, de talán nem is tehet, nagyobbodik egyszersmind a kelletlen don Juanok vakmerősége is.

Nem tagadható, hogy ennek részben maguk a nők az okai. Sok hölgyecske bizony minden erénye és szentesége daczára diadalt lát abban, ha valaki az utcán észreveszén szépségét, utána megy és hízog bókot mond. A legtöbb nő azonban arczátlanságnak tartja az efféle toladásokat különösen akkor, ha az aszfaltbetyárok olyan ajánlatokat is tesznek, a melyek arczukba kergetik a vért.

A mi kis történetkénk kalandvadászó don Juanja ugyancsak megjárta és ha minden igazán tisztességes nő olyan erélyes volna, mint az, a kiről alább szó lesz, bizonyára megfitkulna az aszfalt betyárok száma.

As aradi gavalér-körökben nagyon jól ösmert az a fekete bajszu, néha monoklit viselő uri ember, a ki híres arról, hogy a legnagyobb vakmerőséggel szólítja meg az utcán azokat a hölgyeket, a kiknek egyedül kell járnok. Már hónapok óta üldözött egy parázsszemű menyecskét. A hölgy sokszor erélyesen rendreutasította a toladót, de hasztalan volt minden. Végre olyan módot gondolt ki, a mely valószínűleg örökre megszabadította üldözöjétől. Látszólag elfogadta az udvariást, s a tulboldog embernek tegnap délben azt mondta, hogy kövesse a lakására.

Az aszfaltbetyár utána ment, s mikor a házbéérték, benyitott egy földszintes helyiségbe. Az udvarló nem vette észre, hogy a hölgyecske intett a kapu aljában ácsorgó vasmarku házmasternek, a ki közvetlenül utánuk ment.

— Megbocsát — mondá a hölgy kissé elpirulva — ha itt fogadom önt. De éppen nagy mosásom van és nagyon érdeklődöm az iránt, hogy mennyire vannak a dologgal.

A don Juan csakugyan meg volt lepve és zavarában azt a komikus dolgot mivelte meg, hogy jobb szeméről áttette monokliját a bal szemére.

A tűzhelyen óriási üstben forrott a víz, egy sarokban roppant lugzó állt, mely szintűltig volt vízzel, négy-öt mosónő pedig csapkodta a sok szappanos ruhát a teknőben.

— Megvallom — felelé megdöbbenve az udvarló, — ily szép hölgy boudoirját egészen másképpen képzeltem.

— De most — mondá a hölgy — az önt megillető fogadtatásban fogom részesíteni jutalmául annak, hogy állhatatosan üldözött toladásával.

A kelepcebe került ember menekülni akart, de későn volt. A házmaster ott termelt mellette és legyűrte. Segítségére sietett a négy mosónő is, a kik a kapálódzó és rugdalódzó embert fölemelték és nyakig belemártották a lugzóba.

Hiába kért, könyörgött, a hölgy még kétszer kiemeltette és ismét megmártatta a szappanszagu folyadékba. Aztán ismét talpra állították és úgy lucakosan kitétték az utcásra.

Az egész dologban az a legérdekesebb, hogy a monoklis don Juan barátai előtt váltig henczeg azzal a kitéző és felséges kalanddal, melyet a parázs szemű menyecskével átét.

Perese ök nem tudnak semmit a mosókonyhai jelenetből.

Hanem nekünk maga a szép asszony mesélte.

IDŐJÁRÁS.

Légnemés: reggel 7 órakor 760.0 milliméter, délután 2 órakor 757.2 milliméter. Hőmérsék: reggel 7 órakor C° + 20.4, délután 2 órakor C° + 28.8. Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor K. 3, délután 2 órakor K. 6. Felhőzet: reggel derült, délután félderült. Csapadék az azóbbi 24 órában: 1 milliméter viharos széllel, dörgéssel.

IDŐJÓSLÁS.

A központi meteorologiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Július 13. —

Változó felhőzet. — Meleg. — Északon csapadék.

HIREK.

Július 13. Péntek. Róm. kath. naptár: Anaklét. — Protestáns naptár: Anaklét. — Görög-keleti naptár (július 1.): Kozma. — A nap két 4 óra 5 perceskor, nyugszik 7 óra 33 perceskor.

Szabadságharczi emléktárgyak országos múzeuma (színházépület, II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 és délután 2—5 óráig. Bemenet díjtalan.

Kölcsey-Könyvtár nyitva van szerdán és szombaton 3—4-ig és pénteken 11—12-ig. Helyiség: Poigári iskola, földszint.

Vonatok közlekedése.

— Érvényes 1894. évi május hó 1-től. —

ARADRÓL		ARADRA	
Budapest felé indul:		Budapest felé érkezik:	
Nagyvárad reggel	5.18	Vv. Csabáról reggel	9.10
Nagyvárad d. e.	11.30	Nagyvárad este	8.42
Gyorsvonat reggel	8.20	Személyvonat reggel	6.10
Személyvonat d. e.	11.30	Személyvonat d. u.	3.55
Személyvonat este	9.45	Gyorsvonat este	6.55
Erdély felé:		Erdély felé:	
Személyvonat reggel	6.35	Soborsinről reggel	7.—
Soborsin d. u.	2.30	Személyvonat d. e.	11.—
Személyvonat d. u.	4.30	Személyvonat este	8.55
Temesvár felé:		Temesvár felé:	
Vegyesvonat reggel	6.25	Személyvonat d. e.	9.44
Vegyesvonat d. e.	11.35	Vegyesvonat d. u.	3.44
Személyvonat d. u.	5.58	Vegyesvonat este	10.55
Szeged felé:		Szeged felé:	
Személyvonat reggel	5.—	Személyvonat reggel	8.50
Személyvonat d. e.	9.—	Személyvonat este	6.45
Vegyesvonat d. u.	4.20	Személyvonat este	10.—
Gurahoncz felé:		Gurahoncz felé:	
Személyvonat reggel	6.40	Személyvonat reggel	8.—
Személyvonat d. u.	5.23	Személyvonat este	6.50
Vegyesvonat d. u.	12.30	Vegyesvonat d. e.	11.43

A szezon álmodik.

Ólomsúlylial nehezedik a nap lankasztó melege az utozákra, hogy szinte fojt. Alig lehet lélekezni tőle, szabadulni meg épen nem, mert mindenütt úgy üldöz, mint a lelkiismeret.

Mindenki nyugodni vágyik, csak az álmódó szezon éber katonája, a nap nem. Még mikor a látóhatár mögé bukik, akkor is oly duzzadt lehellelletel bocsájtja ki magából a tüzet, hogy annak eloltására kevés a rövid éjszaka.

— 37° meleg!

Nem megvetendő numerus az energia felkeltésére. Ez a szám szűli a kávéházakban, utcákon, s mindenfelé meg-megújuló szellemes diskurzust, melyet aktualitása következtében ide iktatunk:

— Phü!

— Pfi!

— Szszsz!

— Ez sok!

— Micsoda idő.

— Micsoda meleg.

— 35°!

— 39 is van.

— Meg kell bolondulni.

— Tisztára.

— Hova megy?

— A kávéházba.

— De hisz ott megsül.

— El vagyok szánva. Es ön hova?

— A szomszédom jégvermébe.

— Oda ugyan hiába megy.

— Hogy-hogy?

— A jég elolvadt, a víz felforrt benne.

Most abban koppasztyák a csirkéket.

— Szűs Mária.

Hoasszasan néznek egymásra, s két ab-

rosszal törlik arcukat, melyről zuhatag-rendszerben törtet előre az izzadság.

— No de alászolga. Phü!

— Isten önnel! Pü!

S elválnak, hogy a legközebbi ismerőssel ismét végigcsinálják a fenti dialogot.

A sugarakat intéző hatalmasok pedig mindezekre ninosenek tekintettel. Szórnak a hőt két marokkal, álomba ringatják a természetet, s vele együtt a pettyhüdtvérti embereket, így nem csoda, ha a megolvadt aszfalton nem jár más, mint a ki rászorult, s hogy szörnyű jó idejük van a sütkérezni szerető — piaci legyeknek.

Ha a szezon alszik is, azok ébren vannak!

— A hivatalos lapból. A király báró Bánffy Kázmér földbirtokosnak, szölgabirónak és tartalékos hadnagyának a Frigyes Lipót porosz herceg 2. sz. huszár-ezredben, a kamarási méltóságot díjmentesen adományozta.

— A királyi pár nyaralása. Ő F e l s é g e tegnap reggeli 5 órakor utazott el Madonna di Campiglioból és egyenesen Ischlbe ment, a hova pénteken délelőtt érkezik. — A király né még a jövő hét végeig marad Madonna di Campiglióban, aztán Ischlbe utazik.

— A magyar nyelv érdekében. Sajnos, igen sajnós doig az, hogy [az idegenajku községek tanulói, amint elhagyják az iskolát, egyben eltelejtik a honi nyelvet, melyet pedig ott nagy fáradsággal iparkodtak velük megismertetni. — Ennek akarta elejét venni Csáky Albin gróf, volt kultuszminister az ifjúsági egyesületek szervezésével. — Ez ifjúsági egyesületekben ápolnak a hazai nyelvet, gyakorolnak a magyar szavallatot, éneket azon ifjak, kik már kikerültek az iskolából. Az aradmegyei idegenajku községekben első sorban van szükség ez intézményre, s épen ezért helyesen otelekedett az aradi „Kölcsöy-egyesület“ mikor a volt kultuszminister felhívására gyorsan intézkedett. Egyelőre négy községben, Glogovácson, Szt-Annán, Világoson és Eleken fognak magyar-egyesületet szervezni. A szükséges előintézkedések megtételére a választmány Szóllóssy Károly titkárt küldte ki, hogy az érintkezésbe lépve a tanítóval, s a helységek intelligenciájával, megvalósítsa a most még csak tervben levő ifjúsági egyleteket. A minister által kitűzött kétszáz korona díjra ezuttal csak e négy község szervezői reflektálhatnak. Csaknem bizonyos, hogy ezuton pár évtized leforgása alatt beszedben is teljesen magyarok lesznek azok a községek, melyek ma még csak — szivükben azok.

— A Trefort-alapítvány kamatai. A Trefort-alapítvány kezelésével tudvalevőleg az aradi Kölcsöy-egyesület van megbizva. Az ezer forintnyi tőke kamataira az egyesület ezidén nem írta ki a pályázatot, így a jövő évben a kétszeres kamatokra hirdet pályázatot, egyenként negyven forintjával.

— Solyos várának megvétele. Az aradi „Kölcsöy-egyesület“ céljával tüzte ki azt, hogy a megyében fekvő, történelmi nevezettségű helyeket megvásárolja, s annak megóvásáról, jó karban tartásáról gondoskodik. A glogováci óthalom már tulajdonát képezi, s hasonlóan szándékában van a solyosi várat is megvenni. A nagyszabású remények azonban melyeket e vételhez fűzött az egyesület, kissé megosappantak, mivel a váromok körül fekvő területekből csak mintegy ezernégy száz négyszögöl képezi a kinostár tulajdonát, a többi a községé, mely pedig ragaszkodik földjéhez. A községgel való tárgyalások így nehézségekbe ütköznek, a várat magát azonban még meg lehet szerezni, s körülötte eset-

leg kellemes nyaralókat létesíteni. Az egyesület épen ezért nem is adta fel a reményt, hogy a várat megszerezheti, s a felterjesztés megszerkesztésére Bujá Sándor, választmányi tagot kérte fel, ki már a glogováci óthalom vétele alkalmával is nagy szakértelemmel működött az egyesület céljainak megvalósulásán.

— Kossuth Ferencz már e hónapban visszatér Magyarországra. Kossuth Lajos ingóságai már be vannak csomagolva, s a jövő héten indítják azokat utnak. Kossuth Ferencz e hó 17-én indul el Turinból, s első sorban a baranyamegyei Pellérde megye, a hol négy hétig marad. Azután nagyobb utazásokat tesz az országban, s szeptember közepén a fővárosba érkezik.

— A honvédség fegyverraktára. A Kossuth-utcai laktanya udvarán a város fegyverraktárt fog létesíteni. Eerre vonatkozólag a gazdasági szék tegnap tartotta az árlejtést. E szerint a kömüves, ács és faozement munkákat a Fodor és Reisinger cég nyerte el, a bádigos munkákat Diamant Miksa. Élénk verseny fejlődött ki az asztalos-lakatos-mázoló és üveges munkáknál, hol 16 és fél százalék engedménnyel Stoll Béla maradt a győztes. Az árlejtés eredményéről értesítik a tanácsot, mely az építkezések megkezdését a legrövidebb határidőn belül elrendeli.

— Az Augusztusi népnünpély. Az aradi „Kölcsöy-egyesület“ a tulajdonátképező ereklyemúzeum javára népnünpély, virágkorzó, hangversenyyel egybekötött nagyszabású tánczvizalmat rendez a városligeti vendéglő nagytermében. Az ünnpélyre vonatkozó nagyszabású intézkedések már javában folynak. A részletek megbeszélése végett a rendezőbizottság elnöksége ma délután 3 órakor ülést tart az egyesület templom-utcai helyiségében.

— Az egyiptomi szembetegség. A belügyminister rendeletéhez képest évente kétszer tart az orvosi hivatal szemvizsgálatot, melynek eredményéről félveként részletes felterjesztést intéz. A jelen félév statisztikája szerint megvizsgáltott az Aradváros területén levő összes iskolákban 6183 tanuló, kik közül trachomás volt 12. A szegények házában, menház, árvaház, ápodában, a rendőrök, cselédek, letartóztatottak közül 5517 egyént vizsgáltak meg, ezekből trachomában szenvedett 27. Vidékről bejövő és kórházban kezelt beteg 16 volt, az összes beteglélek létszáma tehát — az iskolák leszámításával — 43, kik közül jelenleg csak 14 maradt ápolás alatt. A többit gyógyultan elbocsájtották a kezelés alól.

— Az aradiak Nagyváradon. Az aradi vendégek fényes fogadtatására irányuló előkészületek Nagyváradon — mint levelezőnk írja — mind nagyobb mérvet kezdenek öltetni. A nagyvárad kereskedő ifjak körének elnöksége ugyanis folyamodott Nagyvárad város törvényhatósági bizottságához, hogy az ünnpély költségei egy részének fedezéséhez hozzájáruljon, mintegy dokumentálva Arad város átránduló közönsége iránt táplált jóindulatát. A tanács tegnap tartott gyűlésében méltányolva a kérelmet, annak helyt adott, illetve pártólól terjeszti a mai közgyűlés elé és így biztosra vehető, hogy a törvényhatósági bizottság tagjai, kiknek különben egy tekintélyes része, mintegy ötvenen, szintén benn van a fogadó bizottságba, szintén hozzájárul a kereskedő ifjak köre kérelmének teljesítéséhez. Ezen közgyűlési határozat alapján lesz azután ma este a kör helyiségében a választmányi és azt követőleg a szórakoztató bizottsági ülés megtartva, hogy azután a jövő héten megalakuló nagy bizottság, melynek 200 tagból álló névsorát a napokban fogjuk közölni, egybehivassék.

— Posta- és távirida-tanfolyam Aradon. Szeptember 1-én hat óra terjedő gyakorlati tanfolyam nyílik meg Aradon posta- és távirida-segédtsztek kiképzésére. — E tanfolyamra első sorban kisebb hivatalnoki állásokra igazolvánnyal bíró altisztek, másodsorban postamesteri vagy kiadói minőségben szolgált férfiak, végül oly 16-ik életévüket betöltött ifjak pályázhatnak, kik valamely középiskola négy alsó osztályát jó sikerrel végezték. Felvételre anguszus 10-ikéig lehet jelentkezni a nagyvárad posta- és távirida-igazgatóságánál, melynek kerületében Aradon kívül még Nyiregyházán lesz csak hasonló tanfolyam felállítva.

— Hangverseny a ligetben. Van Aradon egy igen életrevaló dalegyesület, a „Kölcsöy-dalkör“, melynek tavalyi, jól sikerült mulatósága, még bizonyára élénk emlékében van a közönségnek. A dalkör tagjai folyó hó 22-én ismét rendeznek egy hangversenyyel egybekötött tánczvizalmat, mely sikeresnek ígérkezik. A hangversenyen Aradnak legjobbnevű műkedvelő hölgyei fognak szerepelni, azonkívül a kar mutat be számos érdekes műdalt, többek közt Hubert Gyula szépenéjű királyindulóját, a katonazenekar közreműködésével. A kart Schönthai Gyula karnagy kiváló gondnal tanítja be. A rendezőség a meghívókat már szétküldte.

— Aradi iparosok Budapesten. Az aradi iparosok élénk érdeklődést mutatnak ama kirándulás iránt, melynek célja a budapesti villanyműszer kiállítás megtekinteni. A kereskedelemügyi minister ez alkalommal félárú kedvezményjegyeket adott ki. Az ipartestület előjárósága két önálló iparosnak, Malár Lajos géplakatosnak, s Maresch Hugó rézművesnek segélyt adott a tanulmányuttra, melyen Aradról harmincegy iparos vesz részt. A telrándulók a holnap délelőtti vonattal indulnak Budapestre, Kiss Ferencz ipartestületi titkár vezetése alatt.

— Tűzoltók tánczvizalma. Az aradi önkénytes tűzoltó egyesület vasárnap folyó hó 15-én tartja meg nyári tánczvizalmát a családi erdőben. A kivonulás délután 1 órakor lesz a laktanya helyiségből.

— A nagylaki pofon. A szegedi törvényszék megváltoztatta a nagylaki járásbírósnak a Spilka-Markovics-féle ügyben hozott ítéletét. A törvényszék Markovics Vinczét fölmentette, a Spilka Antalra kirótt 25 frt bírságot pedig 50 frtra emelte föl.

— Idegen kereskedelmi utazók megadóztatása. A pénzügyminister rendeletet intézett az aradi pénzügyigazgatóságához, melyben elrendeli, hogy mindazon osztrak és külföldi kereskedelmi utazók, akik nem kizárólag minta szerinti megrendeléseket gyűjtenek, hanem kész árukat hordanak magukkal azokat a szállodákban, vagy házról-házra járva árusítják, III. oszt. kereseti adóval rovandók meg. Az adó kivétel és beszedés akként történik, hogy a pénzügyigazgatóság adójavaslatát kézbesítik az utazónak azzal, hogy a javaslatba hozott adóösszeget az állami vagy városi adópénztárba rendes lakóhelyeiek bejelentése mellett fizesse be, hol annak idején a végleg megállapított adóösszeget közlik vele. Ha a biztosítékot le nem teszi, az illető utazó árukészletének megfelelő részét zár alá veszik, a kivetendő adó biztosítására.

— A magyar városközi távbeszélő hálózat forgalmáról ez év május havában a következő adatokat vesszük: Május havában összesen 28,673 beszélgetés volt s ezek között 1063 sürgős beszélgetés háromszoros díjjal. E beszélgetések következőleg oszlanak meg: Összes hívás volt Budapest—központból 3541, Budapest központi nyilvános telefonállomásról 1099, tőzseállomásról 845, értéktőzse állomásról 1055, gabnatőzse állomásról 628, Aradról 265, Győrből 261, Pozsonyból 287, Szegedről 230, Temesvárról 260, Marchegről 16, Bécsből 5829.

— A posta köréből. A kereskedelemügyi minister Kincz Kálmán posta-és távirida-segédtszjtjelöltet ideiglenes minőségű posta-és táviridatisztté nevezte ki.

— Egy gyermek tűzhalála. Megdöbbentő szerencsétlenségről értesít bennünket O t t l a k á r ó l tudósítónk. Ny e g r u Petru odaváló lakos 9 hónapos fiacskája, Gyorgye beurekedt az égő házban és pár nap múlva az égési sebek következtében meghalt.

— Névmagyarosítás. Bildhauer Adolf, aradi lakos vezetéknévét belügyminiszteri engedéllyel Bilkei-re változtatta. Erről a polgármesteri hivatal utján tegnap értesítették. — Rosenfeld József a r a d i illetőségű budapesti lakos vezetéknévét „R u d a s”-ra kért átváltoztatása belügyminiszteri rendelettel megengedtetett.

— Vizbefútt gyermek. Szabó József a r a d i, választó utcai lakos tegnap délután a választó utca végén a Marosban lovait akarta usztatni. Tíz éves József fia egyre kérte édes apját, hogy engedje a ló hátára ülni, hogy ő fűrössze meg a lovakat. Édes apja engedett az unszolásnak s a kis gyermek az egyik ló hátán behajtott a Marosba s azt akarta usztatni. A víz árja a folyó közepén lesodorta a ló hátáról s a gyermek a vízbe fulladt. Csónakkal nyomban keresésére indultak, de nem találták meg.

— Hirtelen halál. Egészségesen ült az ebédhez G t t u w a r d György a r a d i szabólegény. Ebéd után kártyázni akarván a szekrény felé indult. Egyszerre a szívéhez kapott, s hang nélkül összeesett. Szívszélhűtésben meg is halt.

— Kitiltott lapok. A belügyminiszter utóbbi időben igen erélyesen lépett föl azon román lapok ellen, melyek Romániából szitják közöttünk a gyűlölködés lángját. Így ismét több romániai lapot tiltott ki Magyarország területéről s ezek a Bukarestben megjelenő „Lumina”, „Universul Literar”, „Tara” és a Botisanban megjelenő „Curiarul Român”. Ezek a román lapok, illetőleg folyóiratok mind a magyar-falást kultiválják.

— A vetélytársak regénye. A mit az asszonyok rendszeren megkívánnak a regénytől, csak annyi, hogy egy izgatós és érdekes fordulat után jó legyen a vége, ne haljon meg benne senki és ne tegyen boldogtalanná senkit a regényíró. Tehetséges íróársunk, a S o r s, most nemrég éppen ilyen asszonyoknak való regényt fejezett be, melyet a következőkben ismertetünk; Diósgyőrben élt előt őt évvel két jó barát élt együtt R. L. mérnök és M. F. technikus. Barátaságukat mindenki ismerte és a Hámorban Castor és Pollux helyett a mérnököt és a technikus emlegették. A barátság addig tartott, míg minden bonyodalom oka, az asszony, közük nem lépett. R. L. zempléni földbirtokos leányának Irénnek személyében. A gyönyörű leányba halálosan beleszeretett mind a két vetélytárs. Együtt udvaroltak neki s feltékenyen lesték, melyikük felé hajlik a leány. A szép Irén a mérnököt tüntette ki, neki adta szívéét és lelkét. Az eljegyzést követő napon a jó barátok, most már a legelkeseredettebb vetélytársak, pisztolylyal a kezükben álltak egymással szemben a Bükkegység kies Hámor tava mellett. A legszigorúbb feltételekkel vívott párbaj szomorú volt a technikusra. Sem a szerelemben, sem a fegyverben nem kedvezett neki a szerencse. Az első lövés után vértől borítva rogyott le a földre. R. L., a mérnök, látva barátja tragikus végét, elrohant a véráztatta helyről, menyasszonyának bucsút sem mondott s a lelkiismeret furdalásától mardosva föltűt a vonatra s ment egyenesen Hamburgba. Eddig van a regény első kötete, a mely véres és izgatós bonyodalommal végződik. A második kötet Amerikába visz. A barátja vére elől szökött mérnök Amerikába. Sokat tudó, intelligens és becsületes ember volt s a gyárvállalatnál, a melyhez került, nagyon megszerették, úgy, hogy nemsokára feleségül vette főnöke leányát, egy gazdag és bájos ujlági miszt. A technikus meg, a ki itthon maradt, fölépítve könnyű párbajsebéből, folytatta az udvarlást s az özvegy menyasszony elfogadta őt csérébe megcsókolt völegényéért. Frappánsan végi a regényt az a találkozás, amely két héttel ezelőtt Diósgyőron történt. Az immár gazdag amerikai gyáros feleségével és két kicsiny gyermekével hazajött, hogy itthon egy kicsit körültekintsen. A Hámorban szembefött velük s a két vetélytárs, a kit már halottnak hitt. A jóbarátok rögtön egymásra ismertek s könnyező csókolták meg egymást.

Aztán napokig együtt voltak s fölfrissítették a régi emlékeket. Nehány napja M. visszautazott Amerikába.

— Feltört pénzszekrény. Galsán — írja levelezőnk — a H ö n i g e r-féle malomban folyó hó 8-án egy eddig ismeretlen tettes az udvar felőli ajtót feltörte s nem lévén ott senki, a pénzszekrényt kinyitván, abból 145 frtot elemelt. A gyanu P a j n á r Nika cseléd ellen irányul, aki azonban erősen tagadja a tett elkövetését. A nyomozás folyik.

— Törvényszék előtt. V é d ő: Végül még szükségesnek tartom megjegyezni, tekintetes törvényszék! hogy nincs a világon a panassznál kiálthatatlanabb, követelődőbb és hiubb... El n ö k: (félbeszakítva): Ügyvéd ur! ön megfelelkezik magáról. (Viharos derűtség.)

— Gyorsíró pótló fonográf. Edison lángeszű találmánya, a fonográf, eddig még nem vált be a gyakorlati életben. Ezt a hiányt megszüntetni igyekszik K ö l t z o v berlini gépész, ki a telefon eddigi staniol lapját szappanhengerekkel pótolta. K ö l t z o v azt reméli, hogy ilyen módon fonográfal helyettesítheti a nagykereskedő vagy nagyiparos által irodájában eddig alkalmazott gyorsíró. A szappan-hengert használat után ismét le lehet simítani, úgy, hogy egy 7 milliméter vastag hengert 250-szer lehet használni. Egy ily henger ára harmadfél márka, ezer szó tehát egy fillérbe kerül, vagyis éppen annyiba, mintha a szavakat közönséges papírra írták volna. A berlini mechanikus fonográfjának beszélő-készüléke is nagyon egyszerű és az egész apparátusára legföljebb 450 márka, a mi alkalmassá teszi a szélesebb körben való elterjedésre.

— Nagy orkán Grácban. Tegnap délután negyednégykor Grácban nagy orkán volt, a mely körülbelül öt percig tartott, és nagy károkat okozott. Igen sok ablak betört és sok háznak, köztük a szekerész-laktanya istállóépületének tetjét lesodorta a szél, mely leszaggatta a boltok cégétábláit és több fát tövestől kifacsart. A járókelők közül, akiket az utcán lepett meg a vihar, többen kisebb-nagyobb sérüléseket szenvedtek. A sebesültek számát még nem tudják, de eddig három súlyos és több könnyű sérülést konstataáltak. A tábori kórházban két tüzer-barakot felborított a szél. Két munkás, a ki egy háztető kijáratán dolgozott, könnyű sérüléseket szenvedett.

— Gróf Hartenau fia. B a t t e n b e r g Sándornak, a megboldogult bolgárfejedelemnek tudvalevőleg egy fia maradt, a ki most mult három éves. Eddig a közönség nem is tudta, hogy a kis árva süket néma. Ez a szomorú körülmény S t a m b u l o v volt bolgár miniszterelnök által jutott nyilvánosságra. A bolgár államférfiu ugyanis a pétervári Nowoje Wremja egy munkatársa előtt következőképen nyilatkozott: „Sokan azzal gyanúsítanak, hogy a kis Hartenaut akartam a trónra juttatni. Hogyan lehettem volna ezt, hisz a hároméves gyermek süketnéma”.

— Felgyújtotta a felesége házat. A pozsony-megyei D r o b n y Jakab gazdamester feleségével a napokban összetűzött, a minek az lett a következménye, hogy a házastársak erősen kezdtek veszekedni. Egyszerre a dühös gazda bosszút forralva, távozott. Estefelé tűz ijesztette fel a lakosságot s ugyanabban az időben Drobny Jakab jelentkezett a bírónál s azt vallotta, hogy csupa dühből felgyújtotta felesége házat. Szerencsére csak maga a lakóház égett le, a gazdasági épületeket és szomszéd házakat nagy erőmefeszítéssel megmentették.

— A lezárt rendőr. Nagyon eltkasztotta a nyári hőség S i m o n Györgynét. Le is heveredett a vurstlipráterben, maga alá terítve egy abroszt, melyet eltávozásakor ott felejtett. Mikor visszatért, kérdezte a rendőrt, nem-e látta az ő abroszát. Tagadó válasz után nagy zajt ütött, hogy ha az az abrosz „kötő” lett volna, bezzeg meglátta volna. A rendőr caendre intette a szájkendő amazont, ki a nevet sem akarta megmondani, azután pedig hűvökre kísérté.

— Földrengés Konstantinápolyban. Tegnap délután fél egy órakor, heves földrengést éretek Konstantinápolyban. A roppant erejű három lökés gyors egymásutánban következett és óriási károkat okozott nem csak a török fővárosban,

hanem Bosphorus partján fekvő összes helységben is. Sok ház összeomlott, az ablakok ezrei csörömpölve törtek össze. Két minaret menydörgő robajjal omlott össze. Konstantinápolyban magában több mint ötven ember halt meg a katasztrófa következtében és nagyon sokan megsérültek. A rémület határtalan. Az összes bankok, irodák és a kereskedések nagy része zárva. Emberemlékezet óta ez volt a leggonoszabb földrengés Konstantinápolyban.

— A táltos a pusztán. A szegedi lovasrendőrség tegnap R ö s z k e pusztaköztség határában egy érdekes alakot tartóztatott. Ez az alak, egy ember, teljes meztelen, egy rossz katonaköpennyel vállán szaladgált a határbán s csak jelekkel beszélt. A tanyai lakók azt mondták, hogy ez a táltos, a ki elveri a ló tárból az esőt. A rendőrség előtt kiderült, hogy eszelős ember, a ki azt mondja, azé nem beszél, mert a magasabb ész nem beszél az alacsonyabbal. A neve H a j d u s László a ki most a szegedi kórház megfigyelő osztályában van.

— Templomban verekedő tanító. T. S z M i k l ó s o n T y i r i t y György gör. kel. lelkész J o r g a n o v i c s tanító tegnap oltárnál letépette és véresre verte. A nép tanítót meglincselni akarta; de a csendesség kiszabadította a tömeg körmei közül, azért letartóztatta.

— Az oláh Miatyánk. A következő o. M i a t y á n k-formát olvassunk oláh újságokban. Ez az imádság R o m á n i á b a n csinálódott s a romániai újságok szerint régi eredetű, szerzője ismeretlen; nagyon valószínű azonban, hogy csak mostanában készült, mert a régiak nem dolgoztak még efféle banálításokban. Kuriózumképpen lenyomatjuk a dákoromán Miatyánkot, mely így hangzik: „Román szellem! Szenteltesd meg a te neved. Legyen meg a te akaratod, miképpen a multban, azonképpen a jövőben is. Mindent, mi minket érdekel és mi nekünk hasznos, add meg nekünk ma és mindennap, támogasd a mi törekvéseinket, miképpen mi is támogatjuk a mások törekvéseit és ne hozz minket semmiféle összeütközésbe testvéreinkkel, de ménts meg minket föltreértésed, mert tőled jön az eszme és a siker most és mindörökké. Amen.”

— Elveszett a Deák Ferencz-utczában egy 25 forintot tartalmazó tárcza, melyen S. K. monogram áll. A becsületes megtaláló a rendőrségnél illő jutalomban részesül.

— Pályázatok. Öt díjnoki állásra a nagybecskereki törvényszék területén 14 nap alatt; albirói állásra a kézdivásárhelyi járásbírósnál 2 hét alatt; jegyzői állásra az Erzsébet városi törvényszéknél 14 nap alatt; aljegyzői állásra a pécsi törvényszéknél 14 nap alatt; adóügyi állásra a vágujhelyi kir. adóhivatalnál 14 nap alatt; 108 posta- és távirtdagyakornoki állásra jul. 31-éig.

HYMEN.

Liebmann József, a mezőhegyesi uradalom szeszgyáranak gépésze a papokban jegyezte el F r a n z é n a u Károly kevermési lakos szép leányát, Katiczát.

GYÁSZROVAT.

† Szelecsán Demeter f. hó 11-én, élte 21-ik évében elhunyt. Temetése ma délután 5 órakor lesz a György-utca 52-ik számú házból. Béke, poraira!

EGYLETEK, TÁRSULATOK.

(*) A Kölcsey-egyesület választmányja tegnap délután saját helyiségében választmányt ülést tartott, melyen V a r j a s s y Arpád elnöke mellett jelen voltak Szöllőssy Károly, Ortutay Gyula, Lauko Albert, Pekár Károly, Robitzek Agoston dr, Pókasz Imre, Bujá Sándor, Barabás Béla dr, Krispin József, Lendvay Sándor. V a r j a s s y Arpád elnöki megnyitójában ama reményének ad kifejezést, hogy a városnak lelkes polgárai által rendezendő Szt. István napi népünnepegy oly sikerrel fog zárulni, melynek jövedelméből az egyesület tulajdonát képező ereklyemúzeum tartozásai kifizethetők lesznek. Jelenti egyben, hogy a vallás és közoktatásügyi miniszter évenként 200 koronát bocsájt az egyesület rendelkezésére.

kezésére, ifjusági egyesületek szervezése, illetve azok jutalmazására. A jegyzőkönyv felolvasása és hitelesítése után Szöllőssy Károly szerint felolvassa a pénztári jelentést, mely szerint az egyesületnek jelenlegi vagyona 2398 frtot tesz ki. Ülés végén egyhangu választással a következő tagokat vették fel az egyesület kebelébe: Bauer Károly, Györgyevits Dusan, Perényi Herman, Schwarz Dávid, Andrénny Adrienne, Fleischer József, Flamm Lipót, Winkler Otto, Szalay Béla dr. A megerősített új alapszabály bemutatása körül felmerült érdekesebb tárgyakról hirovatunkban referálunk.

Regény.

Sose hitte volna senki, hogy azon a világi helyen, abban a vadszőlőktől beárnyékolta kastélyszertű épületben, melynek tágas verandája előtt a tearózsák, szegfűk csoportjai nyiladoztak s a nefelejcsék piézsi, kék virágai szegélyezték a kerti utakat, — valamikor a boldogtalanság egy regényt szőjjön. Egy regényt, amelyen megcsigáz az ember lelke!

Es mégis megszóttta azt a szenvedés, a boldogtalanság, mely tanyát ütött abban a törékeny gyenge női szívben, — aki urnője volt ennek a kastélyszertű épületnek. Megszóttta, úgy mint az élet szokta az ilyen családi regényeket megkésztíteni: könyvekből szenvedésekből, gyötrelmeiből, s végül a megkínzott, elgyötört léleknek a föllázadásából.

Hogy is kezdődik csak?!

Hónapokkal ezelőtt abba a cifra, tornyos kis épületbe behurcolkodott az új lakó. Egy kis család csak, mely egy javakorbéli, vöröses rőt bajszú férfiből, egy érdekes halvány arcú, fiatal asszonykából és egy alig lányi magasságú, tipegő piciny lánykából állott. Az ember szinte irigylakodva nézte ezt a kis családot, amint méhszorgalommal raskogatta, igazgatta a kis fészket, amelyről mást sem lehetett feltételezni, mint azt, hogy itt egyedül csak a boldogság fészkelkedik magát.

Mikorra azután a falevelek lehullottak s az első hópihékk ráborultak az élettelen virággyakra, akkorra egészen más szinben tűnt föl ez a kis tanya is. A magas, csupasz ágazók közt úgy tűnt föl ez a kastély, mint egy elhagyatott nyári lak, vedletlen, színtelenül. Az olvadó hó cseppjei végig futottak a fehér falakon, piszkos bürzsdákat hagyva maguk után; itt ott kezdett a vakolat is lehámlani s csakhamar olyan szárnalmasan nézett ki, hogy az ember önkénytelenül is eltűnődött: vajjon mi lehet hát ennek az oka? ... Kiköltöztek talán. Mit csinálhat hát akkor az a piczi kis kéz, mely olyan szorgalmasan tatarozgatott tisztogatott csak rövid idővel is ezelőtt.

Sok nem lehetett még csak sejtetni se, ezt a misztikumot!

Egy reggel ezelőtt, mikor a fagyos téli nap megvilágította az ablaküvegeket, egy szomorú jelenséget láthattak az emberek, mely halvány fényt vetett arra a titokzatos dologra, ami ezt a hirtelen történt változást előidézte. A szelid halvány arcú bele volt temetkezve abba a kis dolgos kézbe és úgy sirt, úgy zokogott az a piczi asszony.

Es ez mintha csak reggeli imádsága lett volna annak a boldogtalan nőnek, olyan következetesen oda borult minden reggel az ablakpárkányra és ott sirt keservesen, szívzaggatva.

A férj rendszerint ilyenkor ment el hazulról — közele hivatallába. — Most még inkább kezdett rejtélyesebbé lenni a dolog. Egy ur, aki divatos ruhákban jár, a ki fényes ozalinderkalapot hord, hiszen csak nem lehet okozója annak a nagy szenvedésnek, amely azokat a csillogó könnyűcseppeket csalta ki azokból a bágyadt, fénytelen szemekből, arra az egyre halványodó, szenvedő szép arcra.

Es ez így tartott nap, nap után tovább. Tavasz nyitásával, mikor újra ráborultak az akácok lombjai a kis kastélyszertű épületre, mikor ismét beárnyékolta azt, a vadszőlők szőlőszőlőszőlő levelei s az ibolyák, szegfűk, rózsák, illatosabbá tették az esti levegőt, akkor már nem lehetett többé ott látni az ablakok mögött a bíró asszonyt, hanem oda kinn a verendán, három szentendős kis lánykájával az életem.

Olyan bánatos és féltékeny arca, mint egy szenvedő madonnáé. Most már nem sirt.

Talán könnyei sem voltak már. Csak szomorúan, bágyadtan nézte a tavasz nyiladozó

és hallgatta az esti szellő lágy susogását. Es ez a pajkos esti szellő olyan szép dologról beszélt lágyan, biztatón, hogy abban az erőtlen, szenvedő lélekben egyszerre föltámadt egy vágy, egy édes remény, mely nagy elhatározásra bírta a boldogtalan asszonykát.

Egy napon oda állt a férje elé és olyan szívbe nyiláló, esdő hangon könyörgött:

— Szeretnék haza menni.

— Minek?

— Meglátogatni az édes anyámat.

Napok lettek, amíg elhatározta magát s férj arra, hogy szabadságot adjon a feleségének.

Örömeiben sirt a szenvedő asszony, mikor fölszállt a vonatra. Most már elmondhat, elpanaszolhat mindent annak az édes jó anyának, aki szentül azt hitte, hogy az ő lánya a legboldogtalanabb asszony a világon. Hiszen valahányszor irtak, minden leveléből a meglegedést, a boldogságot olvasta ki.

Eddig a szomorú történet. Abban a kastélyszertű kis házban a magára maradt férj most két levélnek a tartalmán morfondirozik. Az egyik egy iromba betűkkel megirt kemény levél, amit a fiatal asszonynak az apja irt; a másik pedig egy szagos kis levelke, a melyben az elgyötört asszony, a reszketeg, vékony vonású sorokat imígyen fejezi be:

— „Azért szeretlek és szeretni is foglak örökké.”

Szegény szenvedő asszony, milyen hűség, jószive van — mégis!...

TANÜGY.

Az értesítők.

— Iskolánk munkássága az imént mult tanévben. —

(Folytatás.)

E) Templom-utcai községi elemi leányiskola értesítője. Közli Boros Janka igazgató. A nyolcz osztályú iskolát 480 leány látogatta egész az utolsó napig, tanult pedig közülök 71 kitünően, 92 jelesül, 133 jól, 110 elégségesen és 68 nem kielégítően, az utóbbiak százaléka 14.80 százalék.

F) Hasszinger-utcai községi elemi leányiskola értesítője. Közli Czeller Gizella igazgató. A hat osztályú 303 leánya végezte és pedig 30 kitünően, 54 jelesül, 107 jól 58 elégségesen és 53 nem kielégítően. Perczent 17.149 százalék.

G) Kapa-utcai községi elemi leányiskola értesítője. Közli Györgyösi Rudolf igazgató. A négy osztályú 208-an végezték, végezte pedig 16 kitünően, 52 jelesül, 62 jól, 67 elégségesen és 16 elégtelenül. Perczent 7.144 százalék.

H) Újtelepi községi elemi vegyesiskola értesítője. Közli Wlasczil Károly igazgató. A négy osztályú szabályos 331-en végezték, kik közül volt 23 kitünő, 56 jeles, 95 jó, 86 elégséges és 66 elégtelen storgalmu. A bukottak perczentje 19.311 százalék.

7. Gáj-külvárosi községi elemi iskola értesítője. Közli Nagy János vezetés tanító. Az 5 osztályban 209-en maradtak az év végéig, kik között volt 39 kitünő, 49 jeles, 46 jó, 56 elégséges és 20 elégtelen. A perczent 9.119.

Allitsuk már most föl a bukottak skáláját. Első helyen, t. i. a hol legkevesebben buktak a

1. Kapa-utcai iskola 7.144 százalékkal.
2. Gáj-külvárosi iskola 9.119 százalékkal.
3. Templom-utcai leány iskola 14.80 százalékkal.
4. Templom-utcai B) iskola 14.236 százalékkal.
5. Templom-utcai A) iskola 16.60 százalékkal.
6. Hasszinger-utcai iskola 17.149 százalékkal.
7. Újtelepi iskola 19.311 százalékkal.
8. Kossuth-utcai iskola 21.5 százalékkal.
9. Szent-Pétertéri iskola 26.24 százalékkal.

Há ennek a táblának, vagyis inkább statisztikának hitelt lehetne adni, akkor nagyon furcsán állunk a dologgal, ugyanis akkor az állna, hogy a Kapa-utcai és gáji mezitlábosok jobban tanulnak a belvárosi kisasszonykánál, és hogy a gáji fiúk még Záray és Preisinger urfiat is lefőzik. En azt hiszem, hogy ezt a furcsa differenciát a nem egyformán használt mérték okozta.

Ebből a példából is láthatjuk, hogy mi-

lyen veszedelmes a statisztika. Minden attól függ, milyen szándékból indul ki az író, a szerint emel vagy taszit, dicsér és gyaláz. A statisztika lelkiismeretlen, szívtelen ember kezében mindig kés, mindig tör, melylyel áldozatának szívéig hat és kiszemelt áldozatát saját adataival öli meg.

(Folytatása következik.)

SZÍNHÁZ, IRODALOM, MŰVÉSZET.

* Mosolygó történetek. Ily czimvel hirdet előfizetési felhívást Horváth H. József egy legközelebb megjelenő és tárca cikkeket tartalmazó kötetére, melynek külső diszéről Hornyánszky Viktor kiadó kezkesedik. A megjelenő kötetből pár nap mulva lapunk is fog hozni mutatvány-társzat, melyre felhívjuk olvasóink figyelmét. Szerző kéri gyűjtőit és előfizetőit az előfizetett összegeket és gyűjtéseket legkésőbb 15-ikéig beküldeni, Hornyánszky Viktor czimére (Budapest, Akadémia.) A kötet előfizetési ára 1 forint 50 kr lesz.

* Elet-pályák. Utmutató minden pályára, az arra előkészítő összes tanintézetek tanfolyamok és vizsgálatok ismertetésével stb. Ily czimű egy csinos könyv jelent meg Pozsonyban Stampfel Károly kiadásában. Ara 4 korona. Második kiadás. Összeállította Ferenczy István, a nagyszabeni m. kir. állami főgymnázium tanára. Nincs közpályán, magánéletben olyan állás, melynek elnyerhetése a munkába felvéve nem volna. Ismertetve vannak az összes szakiskolák, előkészítő tanfolyamok, képeítő vizsgálatok, főtanodák, tanító- és más szerzetes rendek és minden különleges pályák. A munka összeállításánál a középiskola áll előtérben, de kiterjed a népiskolára is. A mű kiváló figyelemben részesíti a hadkötelezettséget, a katonai nevelő- és képző intézeteket; ez irányban többet nyújt, mint különleges szakmunkák, mert nemcsak a feltételeket, melyekhez az odajuthatás van kötve, ismertetitül, teljesen hanem szolgál folyamodványmintákkal, teljesen közli a felvételi vizsgálatok anyagát, mi az előkészítést nagyon megkönnyíti. A munka összeállításával járó fáradságot a szerző közszükséglet érdekében végezte. A szerző munkásságának jutalmát feltalálhatja az elismerő bírálatokban. Melegen ajánljuk a művet a szülők de különösen a pályaválasztás küszöbén álló ifjak figyelmébe.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Megrögzött tolvaj. Bíró Bálint a r a d i lakosra csakugyan rá lehet mondani: megrögzött tolvaj, mert a kit már 7-szer ítélték el különböző tolvajlásokért, az más nevet nem érdemel. Tegnap újra ott állt az aradi kir. törvényszék előtt lopás miatt. Tekintettel rovtott előéletére, bár újabb lopása — kendő és mellény, mit Strepán Józseftől lopott — nem nagy mérvű, de visszaesés, a kir. törvényszék 1 évi börtönre ítélte Bíró Bálintot.

§ Verekedő választók. Drágu Petru és három szlatinai társa az 1890-diki bíróválasztásnál nagy kortések voltak. Történt pedig, hogy a bíró magához hívta őket, hol keményen leítették magukat. A jó tartásért aztán hálából elmentek az ellenpárt vezéréhez: Bróka Danikához és alaposan elpáholták; még a fejét is bevették. A kir. törvényszék egy év 6 hó között váltakozó börtönnel sújtotta a verekedő kortéseket.

§ Csendőőrök sajtópöre. Csanádmegyében Nagylakon nagy izgalmat keltett az elmúlt hóban egy pöpa és a sajtógabiro között keletkezett botrány, a melyből kifolyólag több heves támadás jelent meg az aradi „Alföld”-ben az ott állomásozó csendőrség ellen. A csendőrség most hivatalból sajtópört indított a lap ellen, amely Krausz úrvezetésére sértő cikkeket kösölt. A panaszt már be is nyújtották a nagyváradai sajtóbíróhoz.

TÁVIRATOK.

A memorandum pör.

Budapest, július 12. (Saj. tud. táv.) A kir. Curia ma délelőtt folytatta a memorandum pörből kifolyó semmiségi panaszok tárgyalását. A vádlottak érdemleges semmiségi panaszaival tegnap végezvén, ma már a pénzbírságok kérdése került szóba, melyekkel a kolozsvári sajtóbíró-

ság a feleselgető Frank Amost és Brediceanu Corjolan ügyvédet sujtotta. Persze a semmiségi panasznak mind e két pontja a lehető legczinikusabb és tagadja az okot is, a jogosultságot is a bíróságoktól. — Brediceanu ur a tények elferdítésével igyekszik visszazerezni azt a 150 frtot, amit rá kiróttak és rajta be is hajtottak. Jogtalanok és igazságtalanok mondta az esküdtszék eljárását és ezért kapott 50 forint pénzbüntetést. Erre Brediceanu oda kiáltott:

— Felebbezek!

— Ez ellen nincs jogorvoslásnak helye, — felelte az elnök.

— Na hát az elnök ez igazságtalan és jogtalan kijelentése ellen is semmiségi panasszal élek! — dühöngött tovább a védő ur.

Ezért az igazságtalan és jogtalan második kifejezésért és feleselgetésért kapta a 100 frtos bírságot. Brediceanu azonban a valóságot igyekszik kiforgatni panaszában és azt mondja, hogy a száz forint büntetést a felebbezés bejelentéseért kapta. Persze a tárgyalási jegyzőkönyv és a gyorsírói feljegyzés egyaránt megczafolják ferditéseit, de mit egy martyrnak az okmányok akár egész halma!

Brediceanu még azt iskitfogásolja, hogy a sajtóbírósg egyáltalán a fegyelmi büntetések jogát igénybe merete venni, amikor szerinte ezt a sajtóeljárás kizárja. — Székely bíró a sajtóeljárással a kezében igazolta, hogy a kolozsvári sajtóbírósg eljárása törvényes volt.

Ezzel a nyílt ülés véget ért s a bíróság tanácskozni kezdett ama javaslat felett, melyet Székely előadó a Curia határozataként megszerkesztett.

A Curia ítéletét holnap délben hirdetik ki.

Szenzációs elfogatás.

Budapest, július 12. (Saj. tud. táv.) A rendőrség ügyes fogást csinált. Még áprilisban a fővárosban leégett egy nagy fatelep, mely majdnem egy millióra volt biztosítva. Bár a telep egyszerre három helyen gyuladt ki, a tűzvizsgálat nem konstatálhatott gyujtogatást. Most hónapok mulva elfogták a fatelep tulajdonos testvéreket: Goldberg Simont és Lázárt, kiket átadtak az ügyészségnek. A tulajdonosokat gyanusítják a gyujtogatással, kik így akarták elkerülni a csődöt, mert vállaltuk nagyon el volt adósodva.

Leégett község.

Sopron, július 12. (Saj. tud. távirata.) Vezekény község tegnap egészen leégett. Az óriási szél szertehordta az üszköket s lehetetlen volt mentésre gondolni. A nyomor nagy, a biztosító intézetek 70000 forintig vannak érdekelve.

Román rablók garázdálkodása.

Bukarest, július 12. (Saj. tud. táv.) A rablók garázdálkodása a legutóbbi időben mind fenyegetőbb alakot ölt. Paltomeni községben a buzai kerületben legutóbb egy jól szervezett nagyszámú rablóbanda hehatolt Dahn Coman gazdag földbirtokos házába, a hol a család és a háznép egy részét megsebesítvén, ami csak értékes volt, magával vitt és az erdőbe visszavonult a nélkül, hogy a rendőrségnek sikerült volna csak egyikét is közülök kézrekeríteni.

Pusztító földrengés.

Konstantinápoly, július 12. (Saj. tud. táv.) A tegnapi nap folyamán dühöngött földrengés rengeteg károkat okozott. A lakosság a szabad ég alatt tartózkodik, az üzletek zárva vannak s az emberek között nagy a rémület. Alig van utcza, hol ház be nem dőlt volna. A földrengés a tengeren a hajókat emelet magasságba dobálta, minek folytán több elsülyedt. Perában az utcákat a házromok elzárják. Sztambulban legnagyobb a pusztulás, az ékszerészek bazárja maga alá temette az ékszerészeket, eddig 150 halottat szedtek ki a romokból. A kormány fél millió kölcsönt vett föl a segélyezésekre.

Égő városok.

Czernovitz, július 12. (Saj. tud. táv.) Wisentahlban az éjjel nagy tűz pusztított. Husz ház leégett. A szomszédos Wiesnitzen öt ház égett le. A tűzáltal okozott kár 30,000 frt.

Halálra ítelt anarkista.

Barcelona, július 12. (Saj. tud. táv.) Salvador anarkista merénylőt garrotte általi kivégzésre ítélték. Rendzavarás nincs, s az ítéletet a lapok helyeslik.

Pobjedonoszev.

Pétervár, július 12. (Saj. tud. táv.) A külföldi lapok ama hire, mintha Pobjedonoszev a szent zsinat főgondnoka, az ellene érvényesülő elégtelenség miatt, állásáról le akarna mondani, nem felel meg a valóságnak, mivel Pobjedonoszev még mindig teljes mértékben bírja a császár bizalmát. Utódja esetleg nem is Filippoff ellenőr, hanem Sabler a gondnok jelenlegi helyettese lenne.

Az amerikai nagy sztrájk.

Washington, július 12. (Saj. tud. táv.) A kormány nézete szerint a sztrájk véglegesen kudarcot vallott. A szenátus helyesli Cleveland eljárását.

Chicago, július 12. (Saj. tud. táv.) Az általános sztrájk nem sikerült. A vasuti forgalom javult. A csapatok nem találnak ellentállásra.

Egy San-Franciscoba menő vonatot a sztrájkolók kiugrattak a vágányokról. A vonat a folyóba zuhant.

A sztrájkolók egy fütöt és három katonát agyonlöttek.

KÖZGAZDASÁG.

= Buza hozatalok Európába. A gabona hozatalok az utóbbi hetekben jelentékenyen kisebbek voltak mint az előző hónapokban. A csekélyebb import dacára azonban az árak nem igen változtak s ha pár pence javulás mutatkozott is, az csakhamar eltűnt, mert a tengerentúl fekvő részekből a termés kilátások kedvezőbbre fordulatát jelezték. Ez idő szerint az amerikai Egyesült-Államok buza-termését 475 millió bushelre becsülik, az az a várható eredmény 60 millió bushellel nagyobb, mint az 1893-iki termés volt. Tekintve már most, hogy a szükséglet 380 millió bushelre rug, a készletek és az ideai termésből a felesleg 160 millió bushelre tehető, a következő 1894/95-iki campagneban a kivihető buza felesleg 56 millió hektoliter. Az uton levő buza mennyiség 12.907,800 hektoliter, ebből 9.445,300 hektoliter Angliába és 3.552,500 hektoliter a kontinensre megy. Tavaly megfelelő időszakban a hozatalok 15.346,800 hektoliterre rugtak. A folyó gazdasági campagneban a buzahozatalok mennyisége és pedig 1893, augusztus 1-től 1894 jul. hó 2-ig, hektoliterekben a következőleg alakultak.

	1893/94-ben	1892/93-ban	1891/92-ben
Érk. Amerikából	50.541,200	60.424,400	74.387,000
„ Oroszországból	34.307,000	26.494,400	16.469,000
„ Kelet-Indiából	6.322,000	5.860,900	14.610,200
Összesen	91.170,200	92.779,700	105.466,200

Az amerikai ideai felesleg tehát az 1891-92-iki kivitelhez viszonyítva jelentékenyen kisebb lesz Dél-Amerikából, különösen Argentínából és Afrika egyes részeiből a buzahozatalok mintegy 32 millió hektoliterre tehetőek és így az összes buza import tizenegy hó alatt jóval meghaladta a 120 millió hektolitert.

= Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok. 1894. évi július hó 11. Hízott sertések: 1. Magyar első rendű: 1. Öreg nehéz (páronként 400 klgron felüli súlyban) 42.—42.5 krig. Öreg közép (páronként 300—400 kilogramm súlyban) 42.—42.5 — krig. Fialtal nehéz (pkint 320 klgron felüli súlyban) 43.—43.5 krig. Fialtal közép (pkint 251—320 klgr. súlyban) 43.—44. krig. Fialtal könnyű (pkint 250 klgr. terjedő súlyban) 42.—43.5 krig. II. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 klgron felüli súlyban) 42.—42.5 krig. — Közép (pkint 220—280 klgr. súlyban) 42.—43. krig. — Könnyű (pkint 220 klgr. terjedő súlyban) 42.—43. krig. — Szerbiai: Nehéz (pkint 260 klgr. felüli súlyban) 42.5—43.5 krig. Közép (páronként 220—260 klgr. súlyban) 42.5—43. krig. — Könnyű (páronként 220 klgrig terjedő súlyban) 41.5—42.5 krig. Sertéslelés szám 1894. július hó 9-én volt készlet 190,459 darab. 1894. július hó 10-én felhajtott: 2167 drb. 1894. július 10-én elszállított 1875 drb. 1894. július 11-én maradt készletben 191,451 drb. — A hízott sertéslelés irányszata: lanyha.

Szeszűzlet.

— Július 12. —

Mai jegyzéseink: Készaru nagyban nyers szesz 54.50, kicsinyben 55.— hordó nélkül, per 100 liter $\frac{1}{2}$ beleértve 35 frt fogyasztási adót.

Budapesti gabnatózsde.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —

Budapest, július 12. d. u. 5 óra.

F e j	Írányt	100 klgr. ár	
		frttól	frtig
Buza bánági uj	...	6.90	7.30
Buza tiszavidéki	...	6.95	7.30
Buza pestvidéki	...	6.90	7.30
Buza fejrmegeyi	...	6.90	7.30
Buza bácskai	...	7.—	7.35
Roze uj, I-ső rendű	...	5.15	5.20
Roze uj, II-od rendű	...	5.—	5.10
Arpa takarmány	...	5.—	5.10
Arpa égetni való	...	—	—
Arpa sörfőzdei	...	—	—
Zab	...	—	—
Tengeri bánági	...	6.80	7.1
Tengeri másnemű	...	—	—
Káposzta-repoze bánági	...	4.95	5.—
Kéles	...	9.50	9.8
H a t á r i d ő r e	Buza szept.-okt.	6.88	6.9
	Buza márcz.-ápr.	7.19	7.2
	Buza máj.-jun.	—	—
	Roze szept.-okt.	5.18	5.3
	Tengeri jul.-aug.	5.19	5.3
	Tengeri aug.-szept.	5.07	5.0
	Tengeri októberre	4.97	4.9
	Zab márcz.-ápr.	—	—
	Zab szept.-okt.	5.91	5.1
	Káposzta-repoze aug.-szept. 1894.	9.85	9.1

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru és értéktőzsdén.

Budapest, 1894. július 12.

Magyar aranyáradék 4%	121.
Magyar koronáradék 4%	95.
Magyar arany 4 $\frac{1}{2}$ %	128.
Magyar ezüst 4 $\frac{1}{2}$ %	101.
Magyar keleti vasút 1876.	124.
Magyar földtehermentesítési kötvény	95.
Magyar italmegváltási kötvény	100.
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	96.
Magyar nyereség-sorajegy kölcsön	149.
Tiszasszabályozási és szegedi kölcsön	142.
Osztrák papírjárdék	98.

IDEGENEK NÉVSORA.

— Július 12. —

Fehér Kereszt szálloda: Richter Adalbert kereske Bécs. Hosszu Lászlóné kir. táblai bíró neje és leán Kolozsvár. Deutsch Ignác gazdálkodó, Nagyvárad. T nájgó Radovics kereskedő, Belgrád. Arany Kulcs szálloda: Dankó Pista zeneszerző, S ged. Weimann N. vendéglős, Gurahonoz. Varga G vaskereskedő, Nagybecskerek.

Felelős szerkesztő: Vasa Géza.

Árlejtési hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. Pénzügyminiszteriumnak f. évi június hóban kelt 39319. számú magas intézménye folytán ezennel közhírré tétetik, hogy az Arad és Uj-Arad közötti zsigmondházi ártéri uton megrongált uttesten, továbbá a város felőli oldalon levő kövezetnél szükségelt javítási munkálatok vállalat útján biztosítása céljából a költségvetésileg megállapított 1113 frt 78 kr, azaz egyezeregyszáztizenhárom frt 78 kr kikiáltási ár mellett alólirt m. kir. jószágigazgatóság hivatalos helyiségében Aradon (pénzügyi palota) 1894. évi július hó 30-án délelőtt 10 órakor felsőbb jóváhagyás fenntartása mellett írásbeli zárt ajánlatok tárgyalásával egybekötött nyilvános szóbeli árlejtés fog tartatni, melyre vállalkozók 10% bánatpénzzel ellátva oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az 50 kros bélyeggel ellátott lepecsételt és kellő feliratu írásbeli zárt ajánlatok és a kikiáltási összegnek megfelelő 10% bánatpénzzel ellátva az árlejtés megkezdéseig alólírott m. kir. államjószágigazgatósághoz adhatók be.

Ezen ajánlatokban, melyekben az 50 kros bélyeg a szövegezés első sorával szabályszerűen átírandó, a megajánlott vállalati összeg nemcsak számokkal, hanem betűkkel is tisztán, érthetően kiírandó és világosan kijelentendő, hogy ajánlattevő az árlejtési jegyzőkönyv feltételeit és a költségvetésben feltüntetett munkálatokat tételről-tételre ismeri, azoknak magát feltétlenül aláveti és azokat elfogadja, megjegyeztetve, hogy ezen okmányokat aláírni köteles.

A szó- és írásbeli ajánlattevők kívánatra igazolni tartoznak vagyoni állásukat és vállalkozói szakképességüket.

Oly egyének, kik csőd, gyámság, illetőleg gondnokság alatt állanak vagy akik nyeresémszámból eredő büntetést elítéltek, azok az árlejtésben részt nem vehetnek, elkészt, valamint utóajánlatok és távirati ajánlatok semmi szín alatt sem fognak figyelembe vétetni még az esetben sem, ha azok egy újabb árlejtés megtartása esetére kötelezőleg fenntartatnak is.

A részletes árlejtési feltételek és költségvetési okmányok az alólírt m. kir. államjószágigazgatóságnál a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők.

Aradon, 1894. július hó 6-án.

M. kir. államjószágigazgatóság.

M. kir. államvasutak. Üzletvezetőség Aradon.

16063/94. I. szám.

673. 1-3.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak Gyulafehérvár állomásán levő pályavendéglő bérletére ezennel zárt ajánlati pályázat hirdettetik.

A bérlet 1895. évi január hó 1-vel kezdődik és tart ezen időponttól számított három éven át, vagyis 1897. évi december hó 31-ig.

A bérleti feltételek a m. kir. államvasutak aradi üzletvezetőségének I. osztályában a rendes hivatalos órákban megtekinthetők, miért is ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy azokat ismerik és egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

Az 50 kros bélyeggel és a borítékon »Ajánlat a gyulafehérvári pályavendéglő bérletére« felirattal ellátott ajánlatok lepecsételve f. évi november hó 20-án déli 12 óráig az alólírott üzletvezetőség I. osztályánál nyújtandók be.

Bánompénz fejében 100 azaz száz o. é. forint készpénzben vagy állami letételekre alkalmas értékpapirokban legkésőbb f. évi november hó 30-án déli 12 óráig a m. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége gyűjtőpénztáránál Aradon leteendő. Takarékpénztári betétkönyvek letét gyanánt nem fogadtatnak el.

Ezen feltételektől eltérő vagy nem a kitűzött határidőre beérkezett ajánlatok nem vétetnek figyelembe.

Az ajánlatok közt a választás szabadon, a bérösszegre való tekintet nélkül történik.

Arad, 1894. évi július hóban.

Az Üzletvezetőség.

87 | 894. k. h.

Hirdetmény.

A cs. és kir. katonai élelmezési raktár kezelésének megkeresése alapján értesitem a vállalkozókat, mezőgazdasággal foglalkozó birtokosokat, bérlőket gazdasági szövetkezeteket, hogy a hadsereg részére elvállalt természetű szállítási körül az illető szállítók és vállalkozók a következő kedvezményekben részesülnek:

1. Mindazon községek, termelők, mezőgazdasági szövetkezetek, kik a saját természetű termékeiket szállítják, illetve a kik a saját erőikkel termelt cikkek szállítására vállalkoznak, biztosítékot, vagy bánompénzt letenni nem tartoznak.

2. A községek, termelőknek és gazdasági szövetkezeteknek, tekintettel a szállítvány minőségére és árára, mindenkor előny adatik.

3. Az eladásnál, a beszerzendő áru egy részének szállítására is tehetők ajánlatok egész 100 méterhátsáig.

4. Minden termelőnek, mezőgazdálkodónak szabadságában áll a szállításra vonatkozó felhívás közzététele előtt ajánlatot tenni a hadtestparancsnoksághoz, ahonnan azok a hadtestparancsnokságnak külön véleményével a közös hadügyminiszteriumhoz fejtérjesztetnek.

5. Mindazon termelők, kik megbízhatóságuknál fogva ismertek, jogosultak a takarmányok szállításánál egész 15 lóra való anyagnak beszerzéséig az illető katonai csapattal általánosságban szerződni s annak szállítását vállalni.

6. A takarmányneműek szállításánál a kikötött határidők, a mennyiben azt egyes helyi érdekek úgy kívánják és a mennyiben az által sem a kincstár érdeke, sem pedig az áru értéke nem szenved, esetleg meghosszabbíthatók.

A netáni differenciák kiegyenlítése céljából, melyek a szállító és megrendelő között felmerülnek, választott bíróság alakítatik. Az ily választott bíróság 4 tagból áll, fele részben a vállalkozó, fele részben a katonai kincstár részéről.

Végül értesitem az érdekelteket, hogy mindazon felvilágosításokat, melyek a szállításra, vállalkozásra vonatkoznak, a cs. és kir. katonai élelmezési raktár kezelése megadja.

Arad, 1894. június 21-én.

Sarlot,
főkapitány.

7509 | 1894. k. h.

Hirdetmény.

A városi törvényhatósági bizottság 16063/94. 1886. sz. a. alkotott és a nagyméltóságú m. kir. Belügyminiszterium 67600/93. sz. a. kelt intézményével jóváhagyott szabályrendelet alapján felhívatik a város közönsége, hogy a kertekben különösen almafában tenyészni szokott vértetűről mutakozáskor azonnal jelentést tegyenek.

Egyidejűleg a vértetű (Schuron Pira langéra) rövid ismertetése és irtásának módja, a nagyméltóságú m. kir. földművelésügyi m. kir. Miniszterium 14295/III. 1893. és a nagyméltóságú m. kir. Belügyminiszterium 14968/88. számú intézményével leküldött utasítás alapján a következőkben közöltetik.

A vértetű könnyen észrevehető, mert hátát és testének végét fehér gyapjuszzerű puhely borítja, és a vékony faágaknak a földfelé eső részére nagyobb számban össze csoportosul, miáltal szembetűnő fehér foltot képez.

Meglepett fiatalabb csemeték, és alsó galylyak fertőtlenítésére 150 gramm zöld szappan, 200 köbcentiméter kozma szesz és 9 gramm carbolsav, annyi vízben oldatik fel, hogy az egész egy liternyit tegyen ki, az egészet azután még 4 liter vízzel felhígítjuk, mely keverékkel a galylyak és csemetéknek a rovar által ellepített részei gondosan bekenendők. Meglepett öregfák petroleummal és 1 rész vízből álló keverékkel jól beecsetelendők.

Miután a vértetű a gyümölcsfák gyökerin telet át, a meglepett fa körül a föld a fa felső gyökeréig felásandó oltatlan tört mésszel behintendő és földdel ismét betakarandó.

Oltó galylyáknak más község határából vagy a nyugot-európai államokból való behozatala szigorúan tiltatott. Erről a közönséget azzal értesitem, hogy a mennyiben a vértetű irtása nem eszközöltetik, az hivatalból fog az illető fatulajdonos terhére teljesítenni, s azonfelül 2 frtól 50 frtig terjedhető pénzbírsággal büntettetni.

Arad, 1894. június hó 23-án.

Sarlot,
főkapitány.

Kiadó lakás.

Andrássy-tér 17-ik sz. alatt (Soltz-féle ház) 2-ik emeleten egy utcza lakás mely áll : 6 szoba, konyha, élés-, fakamra, pincze és padlásból, augusztus hó 1-től kiadó. Bővebb értesítést ugyanott a házban.

Magy. kir. államvasutak.

9328494 ad. szám.

679. 1-3.

Hirdetmény.

(Osztrák, magyar, szerb, bolgár török közvetlen forgalom.)

A megjelölt forgalomban 1891. évi május hó 1-je óta érvényes III. füzethez és az 1893. évi november hó 1-jén életbe lépett IV. füzethez f. évi július hó 15-vel a VI. illetve III. pótlék lép életbe, mely pótlékok által a f. évi július hó 1-vel hatályon kívül lépett gyűjtőárakra vonatkozó 2. sz. kivételes díjszabás egészben és a butor és butoralkatrészek szállítására vonatkozó 13. sz. kivételes díjszabás egész Szerbiával és a keleti vasutaknak Koumanova, Salonique, Uskub és Venetz-Gradsko állomásai által való forgalomban július hó 15-vel ismét hatályba helyeztetik.

Ezen pótlékok a részes igazgatóságoknál példányonként 2 krért megszerezhetők.

Budapest, 1894. július 7-én.

A m. k. államvasutak igazgatósága,
az érdekelt többi vasutak nevében is.

Ikt. 3469/1894. tkv.

681. 1-3.

Hirdetmény.

A borosjenői kir. járásbíróóság mint telekkönyvi hatóság részéről közzé tétetik: miszerint a Borossebes-menyházi h. é. vasut számára az alább megnevezett határokon kiszajátított területekről elkészített összeírás, térkép és egyedi kimutatás hitelesítésére a helyszíneire a következő határnapok tüzetnek ki, ugymint: Borossebes községre nézve 1894. augusztus hó 6-án reggel 10 óra a borossebesi állomáson.

Prezest községre nézve 1894. augusztus hó 6-án reggel 10 órakor ugyanott,

Doncsény községre nézve 1894. augusztus hó 6-án reggel 10 órakor ugyanott.

Bohány községre nézve 1894. augusztus hó 6-án reggel 10 órakor ugyanott,

Dézna községre nézve 1894. augusztus hó 7-én reggel 9 órakor menyházi fürdő megállóhelyen,

Ravna községre nézve 1894. augusztus hó 7-én reggel 9 órakor ugyanott,

Monyásza községre nézve 1894. augusztus hó 7-én reggel 9 órakor ugyanott.

Az érdekeltek felhivatnak, miszerint netaláni észrevételeiket a fennebbi határnapon a bizottság előtt előterjeszszék, különben a kiszajátítás és a felvett térfigat, ugy a feljegyzett szolgálak s jogosultságok iránti kifogásaik többé tekintetbe nem jöhetnek.

Egyuttal felhivatnak mindazok, a kik a fennebbi határokon a Borossebes-monyásza h. é. vasut számára kiszajátított területekért járó és az egyedi kimutatásban kitett kártalanítási összeg mennyiségére nézve ellenvetéseket tenni akarnak, vagy ezen összegre bármilyen okozim alatt igényt tartanak; ezeket 1894. évi szeptember hó 15-ig ezen telekkönyvi hatóságnál annál bizonyosabban bejelentésük, mint hogy a később jelentkezők észrevételeire s igényeire semmi tekintet nem lévén, a kiszajátítási és kártalanítási összeg annak és azon mennyiségben fog kiadatni, a kinek nevére és a mely összeggel az az egyedi kimutatásban ki van téve, a bekebelezett vagy felülkebelezett tételek pedig ezen a kiszajátított területről hivatalból a fognak töröltetni.

Az összeírás térkép és egyedi kimutatás a telekhivatalban megtekinthetők.

Kelt Boros-Jenő 1894. évi július hó 8-ik napján.

A borosjenői királyi járásbíróóság mint telekkönyvi hatóság.

Az aradi és eszaki egyesült vasutak Aradon,

Rácsai,
kir. járásbíró.

Hirdetés.

Aradszab. kir. város központi választmánya részéről ezennel közíró tétetik, hogy az Aradvárosi választókerületben az országgyűlési képviselő választóknak a f. évben kiigazitott és a jövő 1895. évben érvénytel birandó ideiglenes névjegyzéke 1894. évi július 5-től 25-éig bezárólag a városház tanácstermében közszemlére kitétetik.

Az ideiglenes névjegyzék ellen az 1874. évi XXXIII. t. cz. 44. és 45. §§-ában előirt módon irásban benyújtanó felszólalások f. évi július 5-étől 15-éig, az ezekre szintén irásban teendő észrevételek pedig f. évi július 16-ától 25-éig Arad sz. kir. város polgármesteri hivatalánál fogadtatnak el.

Arad, 1894. június hó 15-én.

Salacz Gyula s. k. polgármester, közp. választ. elnök.

Egy jó nevelésű fiu

T a m u l i ó m a k
felvétetik az „Aradi nyomdatársaság” könyvnyomdai intézetében, Fő-ut 51.

13922/1894.

Hirdetmény.

A nagymélt. földművelésügyi m. kir. Miniszterium 38510/894. sz. a. kelt rendelete nyomán ezennel közíró tétetik, hogy az a gazdaközönség mely mint tulajdonos vagy bérlő a folyó 1894. évben Arad város külhatárában buza, rozs, vagy árpa vetéssel birt és a vetésekben a hesszeni légy fellépett, akár learattattak e

1-3.

vetések, akár pedig még állanak, kötelesek az ily buza, rozs és árpavetések vagy azok tartóit folyó évi július 31-ig alászántani, mert ellenkező esetben felelősségre fognak vonatni.

Ugyancsak a hesszeni légy által okozandó károk megóvása tekintetéből figyelmeztetik a gazdaközönséget, hogy csak az őszi vetések tekinthetők a hesszeni légytől megvédetteknek, a melyek későn (okt. 6-8 tól kezdve) vettek. Arad 1894. évi július hó 11-én. **A városi tanács.**

Egyedül valódi angol **csodabalzsam** THIERRY A. gyógyszerészől PREGRADÁ-ban.

Enyhíti a köhögést, gyógyítja a mell- és tüdőbajt, minden külső és belső betegséget. Csodaszerű gyógyhatású. Mint első segítség használtára egyetlen egy családnál se hiányozzon. Csak akkor valódi és hamisítatlan, ha minden üveg egy szűrt kópakkal, Kapslén Van lezártva, melyben egyenlőleg Thierry Adolf gyógyszerésztől az „Orangyalhoz Pregradában” belenyomva, s ha minden üvegben egy veres címke, ehhez pedig egy használati utasítás is mellékelve van, mely ugyanezen védjegy és szöveggel, mint itt látni látható, van ellátva. Minden csodabalsamnak, melyek nem az „Orangyalhoz” nálunk lezárt és ellenőrzött vannak kiállítva, hamisítványok és kárt okoznak és tiltott, káros hatású eszenciákat tartalmaznak. Mindezen üvegek nem fogadják el. Balszom hamisított és utánozó a védjegyörvény alapján törvénytelen, szigorúan üldözhető, ugyancsak a hamisítványok ismét elárulói is. A magas kormány 5783. B. 6188. sz. a. kelt végzésével szakszerű bírói vagy alapszabvány alapján igazolva van, hogy készítményem semmiféle tiltott vagy az egészségre káros hatású anyagot nem tartalmaz. Oly helyről, hol balszamomból raktár nincs, tessék megrendelés nélkül hozzám: Thierry A. Pregradában, Bobits-Sauerbrunn mellett (Ausztria-Magyarország bármely postahelyére) harmadik küldve 12 kis vagy 6 duplatéves árú 60 korona, 80 kis vagy 3 duplatéves árú 12 korona 60 fillér. Boszárba vagy Hercegovinába harmadik: 12 kis vagy 6 duplatéves árú 5 korona, 80 kis vagy 3 duplatéves 18 korona. Megrendelés csak a pénz előlegei nélkül, vagy utánvétellel eszközöltetnek. Thierry Adolf gyógyszerész Pregradában, Bobits-Sauerbrunn mellett.

A legelőbb, lejobb-nak bizonyult és valódi, mindemellett a legelőbb egyszemű, népszerű házi gyógy-szer majdnem minden külső és belső beteg-ség ellen.

hasonlókat tartalmaznak. Minden ilyenre haltsam ne fogadják el.

Thierry A. gyógyszerésztől az „Orangyalhoz” Pregradában

A valódi angol **csodakenőcs** hatása és ereje.

Az angol csodakenőcs, mely a legjobb eredményvel használt szer a szexuális erősségre, a legelőbb és idők bajokban. A sebek gyógyítása, ugyancsak a fájdalom enyhítésében felülmúlhatlan fel-alakítottát a piros róza „rosa centifolia”-ban létező csodaszerű hatású gyögyerejét, amely a háttérben elismert gyógyszerek készítői képezik. Az angol csodakenőcs használható: A gyermekágyasok mellbajánál, tejgyögyelésnél, mellkeményedésnél, Orbáncz (St.-Antal) úszó, mindennemű sevelmek, láb vagy csont-sérvnél, sebek, gyenyedség, dagadt lábak, sőt csontszu ellen-lés, szarvas-ld., végecs és szüzdés sebek ellen. Használható minden idegen részek, u. m.: Üveg-, faszalka-, homok-, szilánk-, 10-kéví elvitallására. Mindennemű daganat, kinővés, pokolvar, újtá-pozódás, sőt rakbetegség ellen; szemölcsök, körömdaganat, hólyag, feldorzosított lábak gyógyítására. Mindennemű égési sebek, fagyott testrészek, bottegéknél hosszas fekvés által létsátt sebek, nyakdaganat, vértörődés, szűzgáz és a gyermekeknek előforduló kissebesekek stb. stb.

Az angol csodakenőcs minél régebb, annál hatékonyabb hatásában.

Igen ajánlatos ezen egyedül álló elővigyázati szerből minden családnál készíthető tartani.

Két doboznál kedvezőbb nem küldetik; a szétküldés kizárólag az üveg előleges beküldése vagy pedig utánvétellel eszközöltetik. A csomagolás, szállítási és bértmentes megküldéssel 3 korona 60 fillér.

Számos bizonyítványok rendelkezésre állnak. Figyelmeztetlek mindenkit hatástalan hamisítványok megvételé ellen, s kérem szigorúan arra ügyelni, hogy minden üvegben a fenti védjegy és címkéket, Thierry A. Orangyal gyógyszerésztől Pregradában beleegyezve kell lenni és minden üvegnek egy használati utasítást ugyanolyan védjegyű mint itt látható kell becsomagolva lenni.

Az egyedül és valódi angol csodakenőcsben hamisított és utánozó a védjegyörvény alapján szigorúan üldözhető, ugyanolyan hamisítványok ismét elárulói.

Egyedül közvetlen hozzátal forrás **THIERRY A. Orangyal gyógyszerésztől** Pregradában, Bobits-Sauerbrunn mellett.

Egyedül főkaptár Budapest és környéke részére **TÖRÖK JÓZSEF**-nél Budapest, Király-utca 12. szám. Oly helyről, hol raktár nincs, tessék megrendelés nélkül hozzám: Thierry Adolf Orangyal gyógyszerésztől Pregradában, Bobits-Sauerbrunn mellett (Ausztria-Magyarország bármely postahelyére) harmadik küldve 12 kis vagy 6 duplatéves árú 60 korona, 80 kis vagy 3 duplatéves 18 korona. Megrendelés csak a pénz előlegei nélkül, vagy utánvétellel eszközöltetnek. Thierry Adolf gyógyszerész Pregradában, Bobits-Sauerbrunn mellett.

Gyors és biztos segítség gyomorbajok és azok következményei ellen.

Az egészség fenntartására, az életnedvek s ennek folytán a vérnek tisztítására és tiszta állapotban való fenntartására és a jó emésztés elősegítésére a legjobb s leghatékonyabb szer a már is mindenütt ismeretes és kedvelt **147. 12-12.**

ÉLETBALZSAM dr. ROSA-tól.

Ezen életbalszam a legjobb s leggyógyhatósabb gyögyfüvekből a leggondosabban van készítve s különösen minden emésztési bajok: gyomorgörccs, étvágyhiány, savanyus felbőfő-gés, vértolulás, aranyes: bajok stb. stb. ellen teljesen hathatósan bizonyul. — Ily kitünő hatásai következtében ezen életbalszam egy megbizható házszerévé lett a nép-nek. **Ára egy nagy üveggel 1 frt, kis üveggel 50 kr. Elismerő iratok ezrei bármelyik betekintés végett rendelkezésre állnak.**

Óvás! Hamisítások ekerülése végett mindenkit figyelmeztetlek, — hogy az egyedül általam az eredeti utasítás szerint készített „Dr. Rosa-fele életbalszam” minden üvegcséje két burokba van csomagolva, melynek hosszoldalán „Dr. ROSA életbalszama „fekete sashoz” címzett gyógyszer-tárból, FRAGNER B. Prága, 205—III.” magyar, német, cseh és franczia nyel ven olvasható, széles felein pedig az ide nyomott védjegy látható.

Dr. Rosa életbalszama valódián kapható csak a készítő

FRAGNER B.

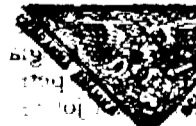
főkaptárában gyógyszerésztár a „fekete sashoz” Prágában, 205—III. és Budapesten: Török Jó-zsef ur gyógyszerésznél, Király-utca 12. sz., Budai Emil ur városi gyógyszerésztárában a város-ház-téren.

Az osztrák-magyar monarchia minden nagyobb gyógyszerésztárában van raktár ezen életbalszamból.

Ugyanott kapható: „prágai általános házikenőcs”,

több ezer hálynyilatkozattal elismert **biztos gyögyeszer** mindenféle gyuladások, sebek és gyenyedések ellen. Ezen kenőcs biztos eredményvel használható a női emlő gyuladásánál, a tej tespedésénél s az emlő megkeményedésénél szüléskor, kelevénynél, vérdaganatoknál, genyes fakadékoknál, pokolvarnál, körömgöyöknél, az ugynevezett körömféregnél, elkeményedéseknél, felpuffadásoknál, mirigydaganatoknál, zárdaganatoknál, érzéketlen tagoknál stb. Minden gyuladást, daganatot, elkeményedést, felpuffadást a legrövidebb idő alatt eltávolít; s a hol már gyenyedés mutatkozik, ott a daganatot legrövidebb idő alatt fájdalom nélkül fel-szivja, kiéreti és kigyógyítja.

! Kapható 25 és 30 krosz szelenczékben. !

Óvás! Miután a prágai általános házikenőcsöt sokszor utánózzák, mindenkit figyelmeztetlek, hogy ez eredeti utasítás szerint csak nálam lesz készítve, s csak akkor valódi, ha a sárga ércszelencze, melybe töltetik, vörös használati utasításokba (melyek 9 nyelven nyomvák) és kék kartonba, — melyen az ide nyomott védjegy lát-ható — burkolva van.

HALLÁSI BALZSAM, a legbizonyultabb számtalan próbatét által legbiztosabb-nak elismert szer a nehezhallás kigyógyítására s az egészen elvesztett hallási tehetség' visz-szanyerésére. — **Egy üveg ára 1 frt.**

Kapható: Török József budapesti gyógyszerész különlegességi főkaptárának aradi fiókjában:

RING LAJOS,

„Angyalhoz” címzett gyógyszerésztárában, Aradon, Asztalos Sán-dor-utca 1. sz.